erantwoording van de 7 vragen uit het integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving

. Wat is de aanleiding?

Het voorliggende wetsvoorstel heeft tot doel de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te vergroten en meer ruimte te bieden voor lokaal maatwerk bij de inrichting van gemeenschappelijke regelingen door middel van een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de afspraak uit het regeerakkoord dat "de Wgr wordt aangepast om de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te verbeteren". Het wetsvoorstel is aangekondigd per brief van juni 2018 aan de TK.

2. Wie zijn betrokken?

Naast BZK zijn de medeoverheden betrokken: provincies, gemeenten en waterschappen. Ook enkele ministeries hebben directe belangen bij de Wgromdat binnen beleidsterreinen die vallen onder deze ministeries samengewerkt wordt via de Wgr. Tot slot zijn de gemeenschappelijke regelingen zelf betrokken.

3. Wat is het probleem?

De laatste jaren blijkt uit onderzoek dat raadsleden steeds minder het gevoel hebben invloed uit te kunnen oefenen op gemeenschappelijke regelingen. De Raad van State raakt aan de kern van het probleem in zijn vierde periodieke beschouwing: '*De noodzaak en het belang van regionale samenwerking zullen de komende jaren naar verwachting toenemen. Uit de vrijwillige of opgelegde regiovorming blijkt steeds meer dat de huidige bestuurlijke ordening en indeling steeds minder aansluit bij de schaal waarop maatschappelijke vraagstukken zich voordoen. […] Maar wat bestuurlijk werkt, kan uit democratisch-rechtstatelijk oogpunt vragen oproepen. Het vertegenwoordigend vermogen van rechtstreeks gekozen volksvertegenwoordigers staat erdoor onder druk. Hierdoor worden de controle en het toezicht complexer met mogelijke nadelige gevolgen voor de democratische sturing en uiteindelijk de democratische legitimatie*.'

4. Wat is het doel?

Met dit wetsvoorstel wordt uitvoering gegeven aan de afspraak in het regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' en de toezegging in de beleidsbrief van juni 2018. Inhoudelijk wordt met het wetsvoorstel beoogd om de legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te verbeteren en meer ruimte te bieden voor lokaal maatwerk bij de inrichting van gemeenschappelijke regelingen.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De mogelijkheid tot publiekrechtelijke samenwerking vraagt op grond van artikel 135 van de Grondwet een wettelijke basis, de Wgr geeft die. Om de positie van gemeenteraden te versterken en de ruimte voor maatwerk te vergroten is wijziging van de Wgr nodig.

6. Wat is het beste instrument?

Een wetsvoorstel, zie het antwoord op de vorige vraag.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Het voorstel zal vooral gevolgen hebben voor de medeoverheden, nl een toename van de mogelijkheden van de gemeenteraad om kaders te stellen en controle uit te oefenen op gemeenschappelijke regelingen. Er wordt geen toename van de administratieve lasten voor burgers of het bedrijfsleven verwacht.